

Byla C-61/22

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2022 m. vasario 1 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2022 m. sausio 13 d.

Pareiškėjas:

RL

Atsakovė:

Landeshauptstadt Wiesbaden

Pagrindinės bylos dalykas

Pirštų atspaudų integravimas ir saugojimas tapatybės kortelėse – Reglamento (ES) 2019/1157 3 straipsnio 5 dalis – Galiojimas – Reglamento priėmimo procedūra – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniai – Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 35 straipsnio 10 dalis

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Reglamento (ES) 2019/1157 3 straipsnio 5 dalies galiojimas, SESV 267 straipsnis

Prejudicinis klausimas

Ar 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1157 dėl Sąjungos piliečių tapatybės kortelių ir Sąjungos piliečiams bei jų šeimos nariams, kurie naudojami laisvo judėjimo teise, išduodamų teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų saugumo didinimo (OL L 188, 2019, p. 67) 3 straipsnio 5 dalyje nustatyta pareiga integruoti ir saugoti pirštų

atspaudus tapatybės kortelėse yra nesuderinama su viršesnėmis Sąjungos teisės nuostatomis, visų pirma:

- a) SESV 77 straipsnio 3 dalimi,
- b) Pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniais,
- c) BDAR 35 straipsnio 10 dalimi,

todėl dėl vienos iš nurodytų priežasčių yra negaliojanti?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7, 8 ir 52 straipsniai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 21, 77 ir 289 straipsniai

2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1157 dėl Sąjungos piliečių tapatybės kortelių ir Sąjungos piliečiams bei jų šeimos nariams, kurie naudojami laisvo judėjimo teise, išduodamų teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų saugumo didinimo, 2, 17, 18, 19, 21, 22, 40 ir 41 konstatuojamosios dalys, 3 ir 11 straipsniai

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 9 ir 35 straipsniai

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Gesetz über Personalausweise und den elektronischen Identitätsnachweis (Asmens tapatybės kortelių ir elektroninio asmens tapatybės įrodymo įstatymas) (toliau – Įstatymas dėl asmens tapatybės kortelių arba PAuswG) 5 ir 9 straipsniai

Bylos aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 Pareiškėjas prašo išduoti tapatybės kortelę be integruotų pirštų atspaudų. Atsakovė atsisako tenkinti prašymą, nes Įstatymo dėl asmens tapatybės kortelių (toliau – PAuswG) 5 straipsnio 9 dalyje, kuri yra grindžiama Reglamentu (ES) 2019/1157, nustatytas privalomas dviejų pirštų atspaudų integravimas.
- 2 Reglamentas (ES) 2019/1157 taikomas nuo 2021 m. rugpjūčio 2 d. Reglamento (ES) 2019/1157 3 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad valstybių narių išduodamose tapatybės kortelėse yra laikmena, kurioje laikomi sąveikia skaitmenine forma pateikiami kortelės turėtojo veido atvaizdas ir dviejų pirštų atspaudai. Vokietijos teisėje taip pat buvo priimtose nuostatos dėl pirštų atspaudų

įtraukimo į tapatybės kortelę (*PAuswG* 5 straipsnio 9 dalis), o Vokietijos teisės aktų leidėjas, kaip matyti iš įstatymo pagrindimo, darė prielaidą, kad pirštų atspaudai privalo būti įtraukti pagal Reglamento (ES) 2019/1157 3 straipsnio 5 dalį.

- 3 2021 m. lapkričio 30 d. pareiškėjas paprašė išduoti naują tapatybės kortelę be pirštų atspaudų, nes sugedo jo senosios tapatybės kortelės lustas. Išduoti naują kortelę atsisakyta motyvuojant tuo, kad pirštų atspaudų integravimas nuo 2021 m. rugpjūčio 2 d. yra privalomas. Be to, pareiškėjas neturi teisės reikalauti naujos kortelės, nes turi galiojantį asmens tapatybės dokumentą. Tapatybės kortelė galioja ir su sugedusiu lustu.
- 4 Pagal Vokietijos teisę už asmens tapatybės kortelių išdavimą atsakinga institucija veikia kaip teisėsaugos institucija. Vis dėlto tapatybės kortelių išdavimui ir su tuo susijusiam duomenų tvarkymui taikoma ne Direktyva (ES) 2016/680, o – kaip matyti iš Reglamento (ES) 2019/1157 40 konstatuojamosios dalies – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (toliau – BDAR). Taigi nagrinėjamu atveju meras nesprendžia Europos teisėje nustatytą apsaugą nuo pavojų reglamentuojančios teisės, kuri turi būti aiškinama autonomiškai, klausimų. Pagal Direktyvos (ES) 2016/680 1 straipsnio 1 dalį ir 2 straipsnio 1 dalį ši direktyva taikoma tik tais atvejais, kai institucijos veikia nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo, be kita ko, apsaugos nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevencijos, tikslais. Šie tikslai neapima tapatybės identifikavimo ir pasų sistemos.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 5 Sprendimas dėl prejudicinio klausimo yra būtinas sprendimui byloje priimti. Jei Reglamento (ES) 2019/1157 3 straipsnio 5 dalimi pažeidžiamos viršesnės Europos Sąjungos teisės normos, pareiškėjas pagal *PAuswG* 9 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį turi teisę gauti tapatybės kortelę be integruotų pirštų atspaudų. Nacionalinė nuostata *PAuswG* 5 straipsnio 9 dalyje taptų nepagrįsta, nes pažeistų Sąjungos teisę.
- 6 Net jei senoji pareiškėjo tapatybės kortelė – nepaisant sugedusio lusto – pagal *PAuswG* 28 straipsnio 3 dalį toliau galioja, pareiškėjui ne vėliau kaip pasibaigus 10 metų galiojimo laikotarpiui reikės prašyti išduoti naują tapatybės kortelę. Be to, pareiškėjas pagal *PAuswG* 6 straipsnio 2 dalį turi teisę prašyti išduoti naują tapatybės kortelę dar nepasibaigus tapatybės kortelės galiojimui, jei įrodomas teisėtas interesas gauti naują kortelę. Sugedus lustui nebeįmanoma naudotis kortele kaip elektronine atpažinties priemone. Be to, nebegali būti naudojamosi automatizuota sienų kontrolės sistema. Dėl šių apribotų naudojimosi galimybių laikoma, kad yra teisėtas interesas gauti naują kortelę.
- 7 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl Reglamento (ES) 2019/1175 3 straipsnio 5 dalies atitikties Sąjungos teisei. Šios abejonės kyla dėl Reglamento (ES) 2019/1157 priėmimo pagal įprastą teisėkūros

procedūrą, Reglamento (ES) 2019/1157 3 straipsnio 5 dalies suderinamumo su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7 ir 8 straipsniais ir nepriimto sprendimo dėl vertinimo pagal BDAR 35 straipsnio 10 dalį.

- 8 Teismas mano, kad Reglamentas (ES) 2019/1157 turėjo būti priimamas pagal SESV 77 straipsnyje nustatytą specialią teisėkūros procedūrą.
- 9 SESV 289 straipsnyje išskiriamos dviejų rūšių teisėkūros procedūros: įprasta ir speciali teisėkūros procedūra. Reglamentas (ES) 2019/1157 buvo grindžiamas SESV 21 straipsnio 2 dalimi ir priimtas pagal įprastą teisėkūros procedūrą. Pagal SESV 21 straipsnio 2 dalį Europos Parlamentas ir Taryba, sprenddami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, gali priimti nuostatas, numatančias padėti naudotis judėjimo laisve, jei paaiškėtų, kad šiam tikslui pasiekti Sąjungai reikia imtis veiksmų, o Sutartys nesuteikia tam reikalingų įgaliojimų.
- 10 SESV 77 straipsnio 3 dalies pirmas sakinyss yra dar viena kompetenciją nustatanti norma, susijusi, be kita ko, su nuostatomis dėl asmens tapatybės kortelių. Pagal šią teisės normą, jei Sutartys nenumato reikalingų įgaliojimų, Taryba, sprendama pagal specialią teisėkūros procedūrą, gali priimti nuostatas, susijusias su pasais, asmens tapatybės kortelėmis, leidimais gyventi ar bet kokiais kitais panašiais dokumentais, jei paaiškėja, kad Sąjunga turėtų imtis veiksmų, padedančių naudotis judėjimo laisve. Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, sprendžia vieningai. Tokiu vieningo sprendimo reikalavimu valstybėms narėms šiuo klausimu paliekamas maksimalus suverenitetas.
- 11 SESV 77 straipsnis atitinka tuo metu galiojusios EB sutarties 62 straipsnį. Reglamentą (EB) Nr. 2252/2004, kurio 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pirštų atspaudai saugojami pasuose, reglamento leidėjas tuo metu grindė EB sutarties 62 straipsniu. 2013 m. spalio 17 d. Sprendime *Schwarz* (C-291/12, EU:C:2013:670) Teisingumo Teismas nusprendė, kad EB sutarties 62 straipsnio 2 punkto a papunktis yra tinkamas Reglamento (EB) Nr. 2252/2004 ir būtent jo 1 straipsnio 2 dalies priėmimo teisinis pagrindas.
- 12 SESV 77 straipsnio 3 dalyje nustatyta kompetencija yra viršesnė už nustatytąją SESV 21 straipsnio 2 dalyje, nes SESV 77 straipsnio 3 dalis savo turiniu yra specialioji nuostata, taigi joje nustatyti griežtesni reikalavimai teisėkūros procedūrai, o SESV 21 straipsnio 2 dalis taikoma tik tuomet, jei Sutartyse nenumatyta kitų įgaliojimų judėjimo laisvės skatinimo tikslui pasiekti. Tiesa, Reglamentas (ES) 2019/1157 nėra susijęs su Šengeno *acquis* plėtojimu, bet apsauginių savybių suderinimas ir biometrinių identifikatorių įtraukimas, kaip ir Reglamente (EB) Nr. 2252/2004, laikomas svarbiu žingsniu link naujų elementų naudojimo, atsižvelgiant į būsimus pokyčius Europos lygmeniu. Kaip ir Reglamente (EB) Nr. 2252/2004, taip siekiama užtikrinti dokumentų saugumą (šiuo atveju – tapatybės kortelių vietoj pasų).

- 13 Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, teismas mano, kad veiksmingam Reglamento (ES) 2019/1157 – taigi ir jo 3 straipsnio 5 dalies – priėmimui būtų reikėję taikyti specialią teisėkūros procedūrą pagal SESV 77 straipsnio 3 dalį.
- 14 Be to, kyla esminių abejonių dėl pirštų atspaudų paėmimo ir saugojimo asmens tapatybės kortelėse suderinamumo su Chartijos 7 ir 8 straipsniais.
- 15 Pagal Chartijos 7 straipsnį kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas. Chartijos 8 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą.
- 16 Europos Sąjungos Teisingumo Teismas dar 2013 m. spalio 17 d. Sprendime *Schwarz* (C-291/12, EU:C:2013:670, 27 ir 30 punktai), remdamasis 2008 m. gruodžio 4 d. EŽTT sprendimu *S. ir Marper prieš Jungtinę Karalystę* (*Reports of judgments and decisions* 2008-V, p. 213, 68 ir 84 punktai), konstatavo, kad Reglamento Nr. 2252/2004 1 straipsnio 2 dalyje reglamentuojamas nacionalinių institucijų atliekamas pirštų atspaudų paėmimas ir saugojimas yra teisės į privataus gyvenimą gerbimą ir asmens duomenų apsaugą ribojimas. Pirštų atspaudai yra asmens duomenys dėl to, kad objektyviai apima unikalią informaciją apie fizinius asmenis ir leidžia juos tiksliai identifikuoti. Pirštų atspaudų paėmimas ir saugojimas tapatybės kortelėse susijęs su tomis pačiomis pagrindinėmis teisėmis.
- 17 Teismas abejoja, ar pirštų atspaudų paėmimas, taigi Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų teisių apribojimas, visų pirma atsižvelgiant į Chartijos 52 straipsnį ir 8 straipsnio 2 dalį, pateisinamas ir tapatybės kortelių atžvilgiu. Chartijos 8 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad asmens duomenys gali būti tvarkomi tik atitinkamam asmeniui sutikus ar kitais įstatymo nustatytais teisėtais pagrindais.
- 18 Teismo įsitikinimu, nagrinėjamu atveju – kaip Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra nusprendęs ir dėl pasų – nėra gautas tapatybės kortelės prašančių asmenų sutikimas paaimti jų pirštų atspaudus. Vis dėlto Reglamento (ES) 2019/1157 3 straipsnio 5 dalyje nustatytas reikalavimas pateikti juos tapatybės kortelėse.
- 19 Pagal *PAuswG* 1 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį visi Vokietijos piliečiai, sulaukę 16 metų ir privalantys registruotis arba neprivalantys registruotis, bet daugiausia gyvenantys Vokietijoje, privalo turėti galiojančią asmens tapatybės kortelę. Taigi norint išduoti šį dokumentą būtina paaimti pirštų atspaudus. Atsižvelgiant į tai, kad turėti tapatybės kortelę privaloma, negali būti daroma prielaida, kad išduoti tapatybės kortelę prašantys asmenys yra davę sutikimą dėl tokio duomenų tvarkymo (taip pat žr. 2013 m. spalio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Schwarz*, C-291/12, EU:C:2013:670, 31 punktą).
- 20 Taigi pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį būtinas įstatymo nustatytas *teisėtas* pagrindas.

- 21 Tiesa, pirštų atspaudų įtraukimas į tapatybės kortelę nustatytas Reglamento (ES) 2019/1157 3 straipsnio 5 dalyje. Be to, tai bent iš dalies atitinka Sąjungos pripažintus bendrojo intereso tikslus, kurie matyti iš 1, 2, 4, 18 ir 46 konstatuojamųjų dalių.
- 22 Europos Sąjungoje tapatybės kortelė gali būti naudojama kertant sieną. Be to, ir kai kurios Europos Sąjungai nepriklausančios valstybės, pavyzdžiui, Šveicarija, Islandija, Norvegija, Albanija ir Juodkalnija, leidžia atvykti su asmens tapatybės kortele. Atsižvelgiant į tai, kad asmens tapatybės kortelė naudojama ir kaip kelionės dokumentas, šia nuostata taip pat siekiama užkirsti kelią neteisėtam asmenų patekimui iš minėtų šalių. Šis siekis laikytinas Sąjungos pripažintu bendrojo intereso tikslu (2013 m. spalio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Schwarz*, C-291/12, EU:C:2013:670, 38 punktą). Vis dėlto pagrindinis tapatybės kortelės tikslas nėra visų pirma atlikti kelionės dokumento Šengeno erdvėje funkciją, kokią atlieka pasas. Šiuo klausimu Reglamento (ES) 2019/1157 konstatuojamosiose dalyse, kitaip nei Reglamente Nr. 2252/2004, pagrįstai nedaroma nuorodos į Šengeno, kaip laisvės, erdvę.
- 23 Be to, Reglamente (ES) 2019/1157 saugomų biometrinių duomenų naudojimas reglamentuojamas tik tiek, kiek Reglamento (ES) 2019/1157 11 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad saugomi biometriniai duomenys naudojami tik siekiant patikrinti turėtojo tapatybę ar autentiškumą. Taigi Reglamente (ES) 2019/1157 nenurodoma, kaip turi būti sudaromos palankesnės sąlygos judėjimo laisvei. Tikslas užkirsti kelią neteisėtam atvykimui negali būti prilygintas tikslui sudaryti palankesnes sąlygas naudotis judėjimo laisve.
- 24 Net jei nuostata turėtų būti siekiama Sąjungos pripažinto bendrojo intereso tikslo, vis dėlto lieka abejonių, ar Reglamento (ES) 2019/1157 3 straipsnio 5 dalis yra proporcinga. Taip būtų tik tuo atveju, jei Chartijoje nustatytų teisių apribojimais yra proporcingi atsižvelgiant į Reglamentu (ES) 2019/1157 siekiamus tikslus, taigi ir atsižvelgiant į tikslą užkirsti kelią neteisėtam asmenų patekimui į Sąjungos teritoriją ir sudaryti sąlygas patikimai nustatyti kortelės turėtojo tapatybę. Šiuo tikslu reglamentu įgyvendintos priemonės turi būti tinkamos nurodytam tikslui pasiekti ir neviršyti to, kas būtina jam pasiekti (2013 m. spalio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Schwarz*, C-291/12, EU:C:2013:670, 38 ir 40 punktai).
- 25 Teismo nuomone, reikia atsižvelgti ir į tai, kad tapatybės kortelė faktiniu ir teisiniu požiūriu negali būti prilyginama pasui, šių dokumentų naudojimas aiškiai skiriasi. Nepaisant to, abu dokumentai Reglamento (ES) 2019/1157 3 straipsnio 5 dalyje vertinami vienodai, kiek tai susiję su pirštų atspaudais.
- 26 Tiesa, tapatybės kortelė, kaip jau minėta pirmiau, gali būti naudojama ir kaip kelionės dokumentas. Vis dėlto tapatybės kortelės ir pasai skiriasi tiek teisiniu, tiek praktiniu požiūriu. Net jei tapatybės kortelės ir naudojamos kaip kelionės dokumentai įgyvendinant judėjimo laisvę, bent jau keliaujant iš vienos ES valstybės narės į kitą neatliekami jokie įprastiniai patikrinimai. Be to, daugumai ES piliečių pagrindinė nacionalinės tapatybės kortelės funkcija turėtų būti susijusi

ne su judėjimo laisve. Tapatybės kortelės naudojamos ir kitais, ne vien judėjimo laisvės tikslais. Pavyzdžiui, kasdieniame gyvenime tapatybės kortelės naudojamos, be kita ko, ryšiams su nacionalinėmis administracinėmis institucijomis arba su privačiais trečiaisiais asmenimis, kaip antai bankais arba oro transporto bendrovėmis. ES piliečiai, norintys pasinaudoti judėjimo laisve, gali padaryti tai turėdami vien pasą (šiuo klausimu taip pat žr. 2018 m. rugpjūčio 10 d. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonę dėl planuojamo pirštų atspaudų saugojimo asmens tapatybės kortelėse).

- 27 Be to, Vokietijoje *PAuswG* 1 straipsnio 1 dalies pirmame punkte nustatyta pareiga turėti asmens tapatybės kortelę. Kitaip nei dėl paso, pilietis negali pats nuspręsti, prašyti išduoti tapatybės kortelę ar ne. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas taip pat mano, kad pirštų atspaudų integravimas ir saugojimas turėtų plataus masto poveikį iki 370 mln. ES piliečių ir galimai priverstų laikytis pirštų atspaudų reikalavimo 85 % ES gyventojų. Dėl apimties platumo ir dėl to, kad tvarkomi neskelbtini duomenys (veido atvaizdai ir pirštų atspaudai), būtina įdėmi peržiūra atliekant griežtą būtinumo patikrą. Teismas sutinka su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno argumentais, kad, atsižvelgiant į tapatybės kortelių ir pasų skirtumus, tapatybės kortelėms automatiškai taikyti pasams tinkamų saugumo priemonių negalima – tai būtina apsvarstyti ir išsamiai išanalizuoti. Šiuo atveju to nepadaryta.
- 28 Teismo nuomone, intervencijos laipsnis, atsižvelgiant į pirmiau nurodytą plataus panaudojimo spektrą ir didelį suinteresuotų Sąjungos piliečių skaičių, yra daug didesnis nei pasų atveju, todėl pagrindimas savo ruožtu taip pat turi būti svaresnis.
- 29 Aiškinant Chartijos 7 ir 8 straipsnius reikia atsižvelgti ir į BDAR 1 ir 2 konstatuojamosiose dalyse nurodomą vertinimą.
- 30 Pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį daktiloskopiniai duomenys yra specialių kategorijų asmens duomenys, t. y. biometriniai duomenys. Biometriniai duomenys BDAR 4 straipsnio 14 punkte apibrėžiami kaip po specialaus techninio apdorojimo gauti asmens duomenys, susiję su fizinio asmens fizinėmis, fiziologinėmis arba elgesio savybėmis, pagal kurias galima konkrečiai nustatyti arba patvirtinti to fizinio asmens tapatybę, kaip antai veido atvaizdai arba daktiloskopiniai duomenys. Pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį tvarkyti tokius biometrinius duomenis iš esmės draudžiama, išskyrus siaurai apibrėžtus išimtinis atvejus.
- 31 Kalbant apie tai, kad pirštų atspaudai turi būti įtraukiami į tapatybės kortelės siekiant didinti apsaugą nuo klastojimo, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonėje dėl planuojamo pirštų atspaudų saugojimo asmens tapatybės kortelėse nurodoma, kad 2013–2017 m. nustatyta tik 38 870 suklastotų tapatybės kortelių ir kad suklastotų tapatybės kortelių naudojimas jau daugelį metų menksta.
- 32 Nėra pakankamai aišku, ar pirštų atspaudų integravimas iš tikrųjų gali padidinti apsaugą nuo klastojimo. Tapatybės kortelės luste išsaugotų biometrinių duomenų

ir tapatybės kortelės turėtojo pirštų atspaudų atitiktis tik patvirtina, kad dokumentas priklauso jo turėtojiui. Vien ši atitiktis dar neįrodo tapatybės, kol nenustatytas pačios tapatybės kortelės autentiškumas. Tiesa, pripažįstama, kad biometrinių duomenų naudojimas sumažina sėkmingo dokumento klastojimo tikimybę, todėl pirštų atspaudų integravimas bent iš dalies gali padėti siekti tikslo.

- 33 Vis dėlto atrodo labai abejotina, ar ši galimybė gali pateisinti plataus masto kišimąsi, juo labiau kad tapatybės kortelė su sugedusiu lustu pagal Vokietijos teisę – kitaip, nei reikalaujama pagal Reglamentą (ES) 2019/1157, – vis dar yra galiojanti. Šiuo klausimu *Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik* (Vokietijos federalinė informacijos saugumo tarnyba) nurodė, kad „asmens tapatybės kortelė su neveikiančiu lustu (toliau) galioja, net jei integruotas lustas yra akivaizdžiai sugedęs. Tapatybės dokumento apsauga yra užtikrinta fizinėmis apsaugos priemonėmis“. Jei vis dėlto apsauga užtikrinama tik fizinėmis apsaugos priemonėmis (visų pirma mikrosпада, UV šviesoje švytinčia spada ir t. t.), būtinybės integruoti pirštų atspaudus klausimas atrodo dar labiau pagrįstas.
- 34 Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas taip pat pabrėžė, kad apsaugos priemonių, susijusių su dokumento spada, pavyzdžiui, hologramų ar vandens ženklų, naudojimo intervencijos laipsnis yra gerokai mažesnis. Taikant šiuos metodus asmens duomenys nebūtų tvarkomi, tačiau šie metodai taip pat leistų užkirsti kelią tapatybės dokumentų klastojimui ir patikrinti dokumento autentiškumą.
- 35 Šiame kontekste būtina laikytis vieno iš pagrindinių Europos duomenų apsaugos teisės principų: duomenų minimizavimo (arba duomenų kiekio mažinimo) principo. Pagal šį principą asmens duomenys gali būti renkami ir naudojami tik tiek, kiek tai yra proporcinga ir būtina, ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslų, dėl kurių jie tvarkomi.
- 36 Tuo atveju, jei būtina paimti pirštų atspaudus, taip pat kyla klausimas, kodėl reikalingas viso piršto atspaudu atvaizdas. Tiesa, taip pagerinamas įvairių atpažinti pirštų atspaudus gebančių sistemų tipų sąveikumas. Šias sistemas galima suskirstyti į tris subkategorijas. Pirmoji – sistemos, kuriose saugomi ir palyginami viso piršto atspaudu atvaizdai. Kitose sistemose naudojamos vadinamosios koduotos detalės. Šiose koduotose detalėse apibūdinama pirštų atspaudų atvaizdų požymių dalis. Trečiajai subkategorijai priklauso sistemos, kuriose naudojami atskiri raštai, išgauti iš pirštų atspaudų atvaizdų. Išsaugojus tik vieną koduotą detalę, valstybė narė, dirbanti su sistema, kurioje naudojamas viso piršto atspaudu atvaizdas, negalėtų jos naudoti. Viso piršto atspaudu atvaizdo išsaugojimas pagerina sąveikumą, tačiau didina saugomų asmens duomenų kiekį, o kartu ir tapatybės vagystės riziką duomenų nutekėjimo atveju.
- 37 Tapatybės kortelėse naudojami RDA lustai taip pat gali būti nuskaityti nepatvirtintais skaitytuvais. Taip yra todėl, kad jie aktyvuojami per radijo lauką, tada duomenys perduodami koduota forma. Tai reiškia, kad proceso saugumas

galiausiai priklauso nuo perdavimo ir šifravimo technologijos kokybės. Atsižvelgiant į tai, būtent viso piršto atspaudų naudojimas didina riziką.

- 38 Taip pat reikėtų pažymėti, kad pirštų atspaudai yra biometriniai duomenys. Reglamento leidėjas, be kita ko, įtraukdamas BDAR 9 straipsnį, parodė, kad jiems taikoma ypatinga apsauga.
- 39 Net ir Reglamente (ES) 2019/1157 „saugumo priemonės“ – piršto atspaudų – nereikalaujama iš vaikų iki 12 metų amžiaus, o vaikai iki 6 metų visiškai atleidžiami nuo pareigos duoti pirštų atspaudus – žr. Reglamento (ES) 2019/1157 3 straipsnio 7 dalį. Vis dėlto dar svarbiau yra tai, kad asmenims, kurių pirštų atspaudų neįmanoma paimti fiziškai, reikalavimas duoti pirštų atspaudus netaikomas. Taigi klausimas, kam dar apskritai reikalinga ši apsaugos priemonė, Reglamente (ES) 2019/1157 lieka nereglamentuotas ir neatsakytas.
- 40 Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas savo nuomonėje taip pat pabrėžia, kad pirštų atspaudų paėmimui ir tvarkymui taikoma BDAR 35 straipsnio 10 dalis. Pagal BDAR 35 straipsnio 1 dalį prieš pradedant tvarkyti duomenis, kai fizinių asmenų teisėms bei laisvėms gali kilti didelis pavojus, reikalaujama atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimą. Per šį poveikio duomenų apsaugai vertinimą visų pirma turi būti atliekamas duomenų subjektų teisėms ir laisvėms kylančių pavojų vertinimas, taip pat nagrinėjamos priemonės pavojams pašalinti, pavyzdžiui, garantijos ir saugumo priemonės.
- 41 Atsižvelgiant į tai, kad teisinis pagrindas yra Sąjungos teisė, kuri yra taikoma duomenų valdytojui, ir tai, kad šiomis teisės nuostatomis reglamentuojama konkreiti duomenų tvarkymo operacija, priimant šį teisinį pagrindą turi būti atliekamas bendrasis poveikio vertinimas (BDAR 35 straipsnio 10 dalis). Taigi toks poveikio vertinimas turėjo būti atliktas priimant Reglamentą (ES) 2019/1157. Iš konstatuojamųjų dalių matyti, kad to nebuvo padaryta.
- 42 Teismas, kaip savo nuomonėje nurodė ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas, mano, kad poveikio vertinimas neleistų į tapatybės korteles privalomai įtraukti ir veido atvaizdų, ir (dviejų) pirštų atspaudų. Dar per teisėkūros procedūrą Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas rekomendavo atsižvelgiant į tai iš naujo įvertinti biometrinių duomenų (veido atvaizdo ir pirštų atspaudų) tvarkymo būtinybę ir proporcingumą.
- 43 Reglamento leidėjas šį klausimą, kiek tai susiję su BDAR, 40 konstatuojamojoje dalyje nagrinėja tik bendrais bruožais. Teiginiai pernelyg migloti, pavyzdžiui, teigiama, kad ES piliečiai turi būti informuojami apie laikmeną, kad reikia labiau patikslinti tvarkomų asmens duomenų, visų pirma tokių neskelbtinų duomenų kaip biometriniai identifikatoriai, apsaugos priemonės. Laikmena turėtų būti labai saugi ir turėtų veiksmingai apsaugoti joje saugomus asmens duomenis nuo neteisėtos prieigos. Lieka neaišku, ką reiškia „labai saugi“ ir kokios turėtų būti apsaugos priemonės. Visų pirma nematyti rizikos, susijusios su duomenų nutekėjimu iš lusto ir Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų teisių apribojimais, pusiausvyros.

- 44 Taigi kyla klausimas, ar teisės norma gali likti galioti neatlikus privalomo poveikio vertinimo, ar imperatyvios teisės aktų leidėjo pareigos atlikti poveikio vertinimą nesilaikymas neturėtų lemti teisės normos negaliojimo. Priešingu atveju teisės aktų leidėjui būtų naudinga nesilaikyti nustatytos pareigos.

DARBINIS VERTINIMAS